

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 129. Judæi & Saraceni qui sint, & unde dicantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

82. Barb. *in c. 2. h. t.* Wiestn. n. 35. Reiff. n. 19. ratio est; quia nec ipsa doctio in se est quid spirituale, pro ut spirituale in materia Simoniaci sumitur, etsi sit aut contineat actum entitative spirituales, hoc est, procedentem ab intellectu, & in eo tanquam potentia spirituali subiectatum, sed officium merè temporale, prout amplius dicitur *quest. seq.* neque ex se ordinata ad actus propriè spirituales, dum tendit ad scientiam in intellectu audientium seu discipulorum generandam, cum non omnis scientia, quæ est de Deo rebusque divinis magis sit donum Dei Spirituale & supernaturale, quam ceteræ artes, sanitas & vires. Sed neque his obstat, quòd potestas docendi origineur à potestate jurisdictionis supernaturalis, qualis est in Prælatis maximè in Capite Ecclesiæ, cum ea potestas jurisdictionis seu jurisdictionis Ecclesiastica extendatur ad plura, quæ sunt ordinis naturalis & politici, ut patet, dum punit crimina sui vel mixti fori pœnis civilibus, V. G. carcere, inedia, multà pecuniaria. Less. l. c. *juncto* n. 83. unde etiam videtur necesse non esse, facere discrimen (ut facere videtur Castrop. l. c. n. 3.) sive hæc concessio procedatur à jurisdictione temporali seu seculari, sive à spirituali seu Ecclesiastica.

Quest. 128. Num illicitum sit & Simoniacum pro ipsa doctioe & officio docendi recipere stipendium pecuniarium?

Resp. Neque Simoniacum neque illicitum est, pro munere sive actu & labore docendi Theologiam sive Scholasticam sive moralem, quæ casus conscientie spectat, sive positivam, quæ circa interpretationem S. Scripturæ versatur (idem est de doctioe Juris Canonici, multòque magis procedit de doctioe Juris Civilis, medicinæ, philosophiæ, utpote quæ omnino profana est (exigere justum stipendium seu mercedem, ita contra Palud. Antonin. Sylv. & paucos alios, Soto. l. 9. de *Just. q. 5. a. 1.* Less. l. c. n. 80. Tholet. l. 5. *sum. c. 88. n. 3.* & 4. Suar. l. c. c. 18. n. 9. & *seq. Laym. l. 4. rr. 10. c. ult. §. 4. n. 30.* Castrop. rr. 17. d. 3. p. 10. n. 2. Pih. h. t. n. 11. Wiestn. h. t. n. 38. &c. ex ea ratione, quòd imprimis ipsa hæc doctioina immediatè necessariò & per se non dependeat ex principiis supernaturalibus; cum non supponat necessariò fidem supernaturalem in docente, siquidem & ab hæretico & actualiter de fide dubio tradi potest. Et licet conclusio strictè Theologica dependat à præmissis, quæ sunt de fide seu revelata, non tamen hæ, quatenus creditur, influunt in dictam conclusionem, ac ita non nisi remore & pet accidens se habet fides supernaturalis ad illam. Sed neque ab objecto divino & supernaturali, quod habet, generatur cognitio supernaturalis. Neque

ex sine intrinseco, utpote qui est intellectum illuminare & instruere ad veritates Theologicas cognoscendas, vi facultatis suæ naturalis discurrendo suppositis propositionibus revelatis, non verò movere voluntatem ad pios & supernaturales affectus, aut procurare animarum salutem, quem per accedens Doctor docendo intendere possit. Et esto doctrina Theologica in se esset supernaturalis ex principiis, objecto & sine, hæc non attenduntur, dum stipendium & merces datur pro doctioe, sed actus & labor docentis, qui non minus naturale quid est & pretio æstimabile, quam impensus aliis scientiis tradendis, ut bene Pih. l. c. notandum tamen hic cum eodem, quòd licet Magister extraordinariè docens absque eo, quòd ratione beneficii aut annexi illi officii ad hoc teneatur, possit licitè & justè exigere stipendium, si tamen, ubi obligatio docendi annexa beneficio exigat illud ultra stipendium, quòd recipit ab ecclesia, non sit Simoniacum, quia semper accipitur temporale pro temporali, etsi illa functio ex justitia sit debita. Neque etiam jure Ecclesiastico prohibetur illud ultra stipendium, quòd recipit ab ecclesia, non sit Simoniacum, quia semper accipitur temporale pro temporali, etsi illa functio ex justitia sit debita. Neque etiam jure Ecclesiastico prohibetur illud ultra stipendium, quòd recipit ab ecclesia, non sit Simoniacum, quia semper accipitur temporale pro temporali, etsi illa functio ex justitia sit debita. Neque etiam jure Ecclesiastico prohibetur illud ultra stipendium, quòd recipit ab ecclesia, non sit Simoniacum, quia semper accipitur temporale pro temporali, etsi illa functio ex justitia sit debita.

TITULUS VI.

De Judæis & Saracenis & eorum servis.

Quest. 129. Judæi & Saraceni qui sint, & unde dicantur.

Resp. Primò, Judæi primitus dicti Hebræi ab Hebro, cujus familia cultum veri Dei semper retinuit, ceteris idololatriæ deditis. Dein vocati Judæi à tribu Juda belliosiore & præstantiore, è qua eorum Reges assuebantur. Sunt, qui legem Moisaicam duntaxat, rejecto

Novo Testamento ad literam superstiosè sine fide in Christum Dei filium & mundi Salvatorem sectantur, eorumque error & infidelitas Judæismus vocatur. Host. *in sum. h. t. n. 1. & 2.*

2. Resp. Secundò: Saraceni ad declinandam ignominiam & generis labem, dum aliàs ab Agar ancilla Ismaëlis matre descendunt (unde & Agareni dicuntur) nomen à Sara uxore Abrahamæ assumunt, ut Covar. *var. resol. l. 4. c. 9.* sunt, qui nec

nec Novum Testamentum nec vetus saltem totum recipientes, dogmatibus Mahometis inhærent, ut Barbof. in c. 6. h. t. n. 3. quales sunt Turcæ, Persæ, Tartari, Arabes, Ægyptii & perique Africani; ut Azor. *Inst. mor.* p. 1. l. 8. c. 23. q. 4. qui licet confundantur cum Gentilibus & Paganis, hi tamen magis propriè sunt, qui idola colunt & adorant; atque ita cum D. Thom. 2. 2. q. 10. a. 5. tres infidelitatis species, nempe Judaïsmum, Paganismum, Hæresin agnoscunt Theologi, quibus tamen continentur quoque Atheismus & Apostasia à fide; ut Suar. *de fide.* d. 16. s. 5. n. 8. Castrop. *tr.* 4. d. 2. p. 1. n. 9. § 10.

Quæst. 130. Num Judæi licitè in locis Christianorum à Principibus Christianis recipiantur, receptique tolerantur, & Synagogas suas habeant?

I. Resp. ad Primum: Tametsi absolute loquendo recipi possint Judæi, ubi prius non fuerunt, id tamen non facile faciendum, cum abundantia & multiplicatio eorum periculosa & summo perere damnosa religioni Christianæ, teste experientia existat, immanesque ab eis blasphemias & injuriæ in Christum redundent, de quibus terribilia, verissima tamen commemorat Pignat. *tom. 5. cons. ult. 14.* unde sanctè faciunt Catholici Principes, si sibi subditisque suis, ac imprimis honori Jesu Christi ejusque Religionis consulunt, arcendo eos à ditionibus suis.

2. Resp. ad Secundum. Ubi tamen semel recepti & de protectione assecurati, expelli non possunt sine justa ac legitima causa. Barbof. in c. 9. h. t. Decian. *in praxi crim.* l. 5. c. 11. Socin. *l. 4. cons. 86.* Valq. *illust. contro.* c. 8. n. 12. arg. l. 14. c. h. t. cum cœvis, etiam Judæo & gentili fides justè data servanda sit. Arg. l. 8. C. de O. & A. Expelli autem eos posse ex justa causa, præter AA. jam citatos tenent Tusch *Lit. 7. v. Judæi. concl. 371. n. 58.* Farin. *fragm. crim.* p. 1. *Lit. l. n. 67.* Ricciul. *tr. de jure personar. extra grem. Eccl. exist.* l. 2. c. 5. 1. ubi dictas causas recenset, inter quos à Barbof. recensentur vel maxime, si ex eorum cohabitatione periculum vel scandalum Christianis imminet, si machinentur enorme quid contra fidem aut Christianos, Arg. l. 11. § 16. c. h. t. Ut etiam eorum ritus, negotiationes modisque vivendi legibus & pœnis ita contringi possunt à Magistratibus Christianis, ne quid moliri valeant, vergens in Religionis contemptum vel reipublicæ damnum. Arg. *cit. l. Judæi. & l. nullus. c. h. t.*

3. Resp. ad Tertium: Tametsi ad ritus suos exercendos Synagogas habere permittantur, non tamen permittendum eis, ut Synagogas novas, ubi prius eas non habuerunt, aut habitæ penitus collapsæ, ædificent, aut habitas altiores & ampliores efficiant; sed solum, ut antiquas ruinam minantes restaurent; uti claris verbis hæc statuuntur c. *Judæi. § c. consuluit. h. t.* & juxta hæc tradunt Abb. Host. Anchar. Felin. Vivian. *in ration. Jur. Pontif. l. 5. pag. 75.* & alii apud Barbof. *in cit. c. Judæi. num. 1.* Quæ tamen etiam restauratio fanorum & delubrorum permittitur non est Paganis, ut cum aliis Wiestn. *h. t. n. 5.* hujus discriminis inter Judæos & Paganos ratione; quòd cum Judæorum ceremoniis præfigurata olim veritas, quam modò credimus, ab ipsis veritatis hujus inimicis habeamus testimonium, quam utilitatem non afferunt Paganorum impietatis, non tamen etiam, ut Barbof. *in c. 7. h. t. num. 5.* citatis Azor. p. 1. l. 8. c. 24. c. ultim. Ricciul. l. 2. c. 39. n. 5. § 6. ex eo, quòd Judæis permittatur

R. P. Leur. *Jur. Can. Lib. V.*

instaurare & reficere, sequitur, licere illis in hunc usum vendere ligna, lapides, cæmentum, cum ea vendere ad talem usum sit naturâ suâ malum, ut AA. citati ex Ricciul. *l. c. l. 2. c. 30. n. 7.* Neque licere architectis & fabris Christianis laborare in ædificandis seu restaurandis Synagogis Judæorum, eò quòd, si iis non liceat vendere res ad hoc, ut utantur ad cultum & ritus Judaicos, ut cum D. Thom. 1. 2. q. 169. a. 2. ad 4. Sylv. *in sum. v. infidelitas. q. 4. ad fin.* Valent. 2. 2. d. 1. q. 10. p. 5. Molin. *de Just. tr. 2. d. 340. col. penult.* Sanch. *in præcept. decal. l. 1. c. 7. n. 3.* quos citat Barbof. *l. c.* multò minus liceat laborare in eorum Synagoga propter eandem, imò majorem rationem, juxta *auth. multò magis. de Ss. Eccles.* quamvis id ipsum limitet ex authore aliquo Hispano, ita ut non sint condemnandi istiusmodi, si id faciant ex officio, quòd profitentur.

Quæst. 131. Qualis communicatio cum Judæis prohibita sit Christianis?

R. Esp. Ea prohibita, ne ex hac conversatione contracta familiaritate adeant periculum perversionis & scandali, dicta conversatio nimia ferè in sequentibus, spectantibus etiam ad commercium politicum. Primò prohibetur cohabitare in eadem domo. c. *nullus. § c. Judæi.* sub excommunicacione. Unde etsi licitum sit Christiano, habere Judæum in famulatu suo extra domum, non licet tamen habere eum continuo secum in domo sua; ut Sylv. Sanch. Pirh. apud Reiffenst. *Arg. c. nullus. caus. 118. q. 1.* Quamvis frequentare eorum aedes Clericum gratiâ persuadendi eis fidem licitum sit, juxta c. 10. h. t. & Gloss. *in c. Judæi. v. Judæi. Pirh. h. t. n. 2.* Secundò, adire cum Judæis balneum, *cit. c. nullus.* nisi id exigat sanitas, & modo Christianus se Judæo non exhibeat familiarem. Sanch. *l. 2. moralium. c. 31. n. 11.* Pirh. *l. c. Wiestn. n. 8.* Tertio invitare Judæos, aut invitari ab illis ad convivium. c. *omnes. 28. q. 1.* idque, etiam si Judæi absque omni delectu ciborum manducent, non id non ob discretionem ciborum, sed & ut vitetur familiaritas, quæ facilius inter epulas contrahitur. Azor. p. 2. l. 8. c. 22. q. 3. Sanch. *l. c. n. 10.* non tamen prohibitum Christiano, manducare cum Judæo in eadem mensa, dum casu in eodem diversorio concurrunt. Sanch. *num. 13.* Pirh. *l. c.* uti nec à Judæo caupone cibaria emere, aut cum eo in illius diversorio eis vesci; cum hoc non sit à Judæo invitari ad convivium, quòd interdicitur in *cit. c. omnes.* neque ex eo familiaritas contrahitur, Sanch. *num. 15.* porò quòd de Judæis de non-celebrando convivio dictum, idem servandum quòd ad Paganos & Gentiles. Gloss. *in cit. c. omnes. v. Judæorum. Pirh. num. 4.* Secus est de missis ad infidelium conversionem, quorum animos non tam facile lecrabuntur, si iis non permittitur, cum eis familiariter conversari & comedere, exemplo Christi & plurium Sanctorum Missionariorum. Arg. *c. cum sit. h. t.* Gloss. *ibid. v. temporum.* Quarto interesse eorum nuptiis, festivitatis, ludis; Choreasque cum eis agere, dum per ea non modicè familiaritas contrahitur. Azor. *l. c. q. 3. in fine.* Sanch. *l. c. n. 17. n. 18.* addens, non licere eorum templa invisere eo tempore, quo in iis superstitionis exercentur, etsi non sit peccatum grave, si absit scandalum aliis fidelibus datum, vel periculum perversionis propriæ. Quintò adhibere medicum Judæum, aut uti medicina ab eo præparata, nisi Medicus Christianus idoneus, aut Medicina ab alio parata haberi nequi-